

Til: Kursdeltakerne i SOS 2001. Moderne sosiologisk teori, 2/9-03.

Fra: Ragnvald Kalleberg

Om: Disposisjon og stikkord til forelesning

Sted/tid: Auditorium 1, Vilhelm Bjerknes Hus. kl. 12.15-14.

HVORDAN TEORETISERER MERTON?

- Hva er Mertons hovedtema i artikkelen? Hva ønsker Merton å formidle med lignelsen om banken? Lignelsen dreier seg om 1) menneskers definering av situasjoner, om det er som spådommer, forventninger, anbefalinger, advarsler eller bare meninger. Det dreier seg om definisjoner som får en offentlig betydning. De kan utvikles av aktørene selv eller komme utenfra. 2) Slike definisjoner kan bli en sentral del av situasjonen og påvirke den etterfølgende utvikling. 3) Spådommer kan både være av selvoppfyllende og selvødeleggende karakter. 4) Denne type endringsprosess forekommer ikke i mineralriket eller dyreriket, bare i menneskeriket. (Noe som disponerer for vesentlige forskjeller mellom naturfag og kultur- & samfunnsfag, samt det forskjellige forhold mellom forsker og emne- cf. Enkeltdialog og dobbeltdialog).
- 15 forskjellige betydninger av "teori" og "teoretisering: 1) metodologi (generelle elementer i forskningsopplegg, overgang til vitenskapsfilosofi), 2) generelle orienteringer eller perspektiver (som historisk materialisme), 3) begreps(re)konstruksjon, 4) fortolkninger av foreliggende materiale, 5) generaliseringer, 6) årsaksforklaringer og prediksjoner, 7) litteraturodrøfting, 8) generell sosialteori, 9) drøfting av klassikere, 10) bygging av modeller og idealtyper, 11) utvikling av allmenne innsikter, basert på konkrete erfaringer (som Mertons art.), 12) vitenskapsteori og grunnlagsproblemer (har mennesket fri vilje?), 13) syntetisering av kunnskap og innsikt på et felt, 14) forklaringer, svar på hvorfor har noe endret seg eller holdt seg stabilt.
- Bruk av Merton i egne oppgaver på kurs, eller i egen samfunnsanalyse.

VERDIENDRINGER I NORGE.

- Disponeringen av artikkelen i 4 deler: 1) Tema/spørsmål, analytiske perspektiver, erfaringsmateriale. 2) Karis historie. 3) Cecilias historie. 4) Teoretisering av forholdet mellom generasjoner og nye spørsmål.
- Redegjørelse for artikkelen på basis av modellen av forskningsopplegg: tema/forskningsspørsmål, erfaringsmateriale, analytiske kategorier, resultater. & Bruk av foreliggende litteratur, argumentasjonsgang.

- "Teori" som integrert del av forskningsvirksomheten og sluttproduktene (artikler, bøker).

KAP. 8. STRUKTURASJONSTEORI. GIDDENS.

- 8.1 Presentasjon av noen sentrale begreper og perspektiver.
- 8.2 Vurdering (sterke og svake sider).

KAP. 9. SAMMENKNYTNING AV MIKRO OG MAKRO.

- Tema og logikk i del 4.
- Bourdieu.
- Dorothy Smith.
- Nyfunksjonalisme.
- Collins.

KAP. 10. EN LØS KOPLING AV SAMHANDLINGSORDEN OG INSTITUSJONELL ORDEN.

- Goffman. Presentasjon og vurdering.
- Jonathan Turner. Presentasjon og vurdering.

Kommentarer til Layders fremstilling og til arbeid i kollokvier.

- Han stiller samme type spørsmål om teoretikere, som dem man ellers stiller om andre samfunnsområder: konstaterende (presentere, analysere, forklare, sammenligne), vurderende (positivt og negativt) og konstruktive (hva kan og bør vi gjøre for å komme videre?).
- Ta opp samme type spørsmål i deres egne referater. Spør også om hvordan f.eks. Merton og Gullestad behandler hovedtemaene i Layders bok.